

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Kalle Samuli Sillman	Telia Tunnistus	08.07.2025 12:59:33 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

PL 156

60101 Seinäjoki

kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite: EPOELY/3300/2023

Metsähallituksen lausunto Kankalonselän tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta ja hankkeen Natura-vaikutusten arvioinnista

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on kuuluttanut Kauhajoen kaupungin alueella sijaitsevan Kankalonselän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). Tuulivoimahanke muodostuu korkeintaan 35 tuulivoimalasta, joiden yksikköteho on korkeintaan 10 MW. Hankkeen sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa 400+110 kV ilmajohtoyhteydellä. Hankkeesta vastaa Elements Suomi Oy.

YVA-menettelyssä tarkastellaan nollavaihtoehtoon (VE0) lisäksi kahta hankevaihtoehtoa, joissa alueelle toteutetaan 35 (VE1) tai 21 (VE2) tuulivoimalaa. Sähkönsiirron osalta YVA-menettelyssä arvioidaan neljää vaihtoehtoa, joissa ilmajohto toteutetaan tuulivoima-alueelta joko Teuvan Kärppiön (VEA, VEB), Kristiinankaupungin Åbackin (VEC) tai Isojoen Lähteenkylän sähköasemalle (VED). Voimajohdon pituus on eri vaihtoehtoisissa 17,5–27,0 km. Osana hankkeen YVA-menettelyä on laadittu luonnonsuojelulain 35 § mukainen arviointi hankkeen vaikutuksista Lutakkonevan Natura-alueeseen (FI0800014, SAC).

Metsähallitus lausuu tässä lausunnossa Kankalonselän tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta sekä YVA-menettelyn yhteydessä laaditusta Natura-arvioinnista. Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion maa- ja vesialueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen alueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena. Metsähallitus hallinnoi suunnitellun tuotantoalueen läheisyydessä Lutakkonevan Natura-aluetta. Natura-alueeseen kuuluva Tarkankeidas on perustettu soidensuojelualueeksi asetuksella VnA 801/1985. Lisäksi Metsähallituksen luontopalvelut hallinnoi suojeluun varattuja kiinteistöjä 846-403-23-77 ja 846-403-22-59 sähkönsiirtovaihtoehtoon VEB sekä kiinteistöä 218-401-10-70 vaihtoehtoon VED läheisyydessä.

Metsähallitus on tutustunut Kankalonselän tuulivoimahankkeen YVA-selostukseen ja Natura-arviointiin ja toteaa niistä lausuntonaan seuraavaa:

YVA-selostus

Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuu Tarkankeitaan soidensuojelualueen ja soidensuojeluohjelman täydennysehdotukseen (SSTE) kuuluvan Mustaisnevan suoalueen väliin. Myös hankealueen eteläpuolelle sijoittuvalla Rajanevan-Kankalonkeitaan alueella on Etelä-Pohjanmaan suoselvityshankkeessa (https://epliitto.fi/tiedostot/Etela-Pohjanmaan_suoselvityshanke_2013.pdf) havaittu linnustollisia arvoja. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa Kankalonselän tuotantoalue on eteläosaltaan osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi (Kankalonselän alue). Metsähallitus huomauttaa, että YVA-selostuksessa (kpl 24.1.) linnustollisesti arvokkaan alueen arvioidaan kattavan kaikki Mustaisnevan rimpialueet, eikä ainoastaan hankkeen linnustoselvityksessä rajattua alueen eteläosaa. Metsähallitus yhtyy tähän arvioon ja katsoo, että myös linnustovaikutusten arvioinnissa vaikutuksia linnustoon tulee tarkastella koko Mustaisnevan suoalueen osalta.

YVA-selostuksessa luontovaikutusten arviointi keskittyy pääsääntöisesti lajien ja niiden esiintymispaikkojen sijoittumiseen suhteessa yksittäisiin tuulivoimalapaikkoihin. Vaikka tuulivoimaloiden sijoittamisessa on pyritty ottamaan huomioon lukuisat inventoinnissa todetut huomionarvoiset luontoarvokohteet, tulee tuulivoimaloiden ja niiden edellyttämien oheisrakenteiden toteuttaminen muuttamaan alueen luonnetta metsä- ja suovaltaisesta alueesta voimakkaasti ihmisvaikutteiseksi. Lisäksi hanke lisää ihmistoimintaa nykyisin harvaanasutulla alueella sekä aiheuttaa elinympäristöjen pirstoutumista. Metsähallitus katsoo, että nämä muutokset voivat alueella olla YVA-selostuksessa arvioitua suurempia erityisesti ihmistoimintaa välttelevien lajien osalta.

Metsähallitus on hankkeen YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa (MH 585/2024, päiväys 5.6.2024) esittänyt, että YVA-menettelyssä tarkasteltaisiin myös suppeampaa aluevaihtoehtoa, jossa tuulivoimaloita ei sijoiteta Mustaisnevan ja Tarkankeitaan suoalueiden väliselle alueelle alueiden luontoarvojen vuoksi. YVA-selostuksessa esitystä ei ole huomioitu. Sen sijaan hankkeessa tarkastellaan ainoastaan koko tuotantoalueen kattavia sijoitusvaihtoehtoja, joissa toteutettavien tuulivoimaloiden määrä vaihtelee.

Suunniteltu tuotantoalue on molemmissa hankevaihtoehtoissa (VE1, VE2) Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:ssa esitettyä Kankalonselän tuulivoimaloiden

aluetta laajempi ja tuulivoimaloita esitetään niissä toteutettavaksi myös Ranta-Tarkan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueen maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee selvittää ja ottaa huomioon luonnon monimuotoisuusarvot ja edistää niiden säilymistä, sekä välttää luontoympäristön pirstoutumista. Metsähallitus katsoo, että YVA-selostuksessa esitetään puutteellisesti perustelut sille, miten tuulivoimaloiden rakentaminen edistää erityisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän alueen luontoarvojen säilymistä.

Kankalonselän tuotantoalueen pohjoispuolelle on jo aiemmin toteutettu Mustaisnevan tuuli- ja aurinkovoima-alue. Kuten YVA-selostuksessa (kpl 23.3.3) todetaan, Kankalonselän tuotantoalue muodostaa toteutuessaan käytännössä yhden kokonaisuuden Mustaisnevan tuotantoalueen kanssa aiheuttaen laaja-alaisempaa pirstoutumista. Pirstoutumisen vaikutusta alueen luontoarvoihin tai eri lajien liikkumismahdollisuuksiin ei YVA-selostuksessa erikseen arvioida. Metsähallitus katsoo, että hankkeiden yhteisvaikutukset tulevat todennäköisesti heikentämään suoalueita hyödyntävien eläin- ja lintulajien liikkumismahdollisuuksia erityisesti Mustaisnevan ja Tarkankeitaan suoalueiden välillä lisääntyneen ihmistoiminnan ja elinympäristöjen pirstoutumisen vuoksi.

Metsähallitus katsoo, että tuulivoima-alueen jatkosuunnittelussa tulee Mustaisnevan, Tarkankeitaan ja Lutakkonevan suoalueiden osalta kiinnittää huomioita siihen, ettei suoalueita ympäröidä kokonaisuudessaan tuotantoalueilla. Sen sijaan suoalueiden ympäristöön tulee jättää vapaita alueita tai sektoreita, jotka mahdollistavat mm. lintujen liikkumisen alueiden välillä. Metsähallitus katsoo, että luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisiin yhteyksiin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi Kankalonselän tuotantoaluetta olisi perusteltua pienentää pohjoisosastaan ja rajata pois Mustaisnevan välittömään läheisyyteen (vaihtoehdossa VE1 erityisesti voimalat 15 ja 17 sekä VE2:ssa voimala nro 20) sekä Ranta-Tarkan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle sijoittuvat tuulivoimalat (vaihtoehdossa VE1 erityisesti voimalat 21, 26 ja 28-33 sekä VE2:ssa erityisesti voimalat 9, 10, 11, 13, 14 ja 21). Tällä tavoin Mustaisnevan ja Tarkankeitaan suoalueiden väliin olisi mahdollista jättää rakentamaton vyöhyke, joka mahdollistaa ekologisten yhteyksien ainakin osittaisen säilymisen em. suoalueiden välillä. Kokonaisuudessaankin tuulivoimaloiden sijoittelua tulisi keskittää nykyistä selkeämmin tuotantoalueen eteläosiin ja vähentää tuulivoimaloita linnustollisesti arvokkaiden suoalueiden ympäristöstä.

YVA-selostuksen mukaan tuulivoimahankkeella on vaihtoehdon VE1 osalta merkittäviä vaikutuksia sääkseen. Sen sijaan vaihtoehdon VE2 osalta vaikutukset arvioidaan ainoastaan vähäisiksi, koska lajille on hankesuunnitelmassa jätetty 800 metrin levyinen lentokäytävä lajin käyttämän pesäpuun ja tärkeän saalistusalueen välillä. Metsähallitus katsoo, että esitetty lentokäytävä on hyvin kapea ja on epävarmaa, pystyykö sääksi hyödyntämään kyseistä käytävää. Mikäli lintu pystyy hyödyntämään kyseistä käytävää, kohdistuu parin yksilöihin todennäköisesti kohonnut törmäysriski, koska linnut joutuvat liikkumaan säännöllisesti tuulivoimaloiden välittömässä läheisyydessä. Metsähallitus katsoo, että suunniteltu hanke aiheuttaa kummassakin tapauksessa selkeitä riskejä alueella pesivälle sääksiparille, eikä vaikutuksia ole mahdollista arvioida vähäisiksi.

Sähkönsiirron osalta YVA-menettelyssä tarkastellaan neljää vaihtoehtoa (VEA-VED), joissa kaikissa hankkeen sähkönsiirto toteutetaan 400+110 kV ilmajohdolla. Metsähallitus toteaa, että vaihtoehto VEB sijoittuu osaltaan em. Ranta-Tarkan luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeälle alueelle. Voimajohtokäytävä on linjauksen alkuosassa suunniteltu toteutettavaksi Lutakkonevan Natura-alueen ja sen länsipuolisen Suksenjärven väliselle kannakselle. Metsähallitus toteaa, että sekä Lutakkoneva että Suksenjärvi ovat linnustollisesti merkittäviä kohteita ja voimajohdon vetämisellä alueiden väliin on todennäköisesti heikentäviä vaikutuksia alueiden linnustoarvoihin. Tuulivoimahankkeen sähkönsiirron linnustoselvityksessä Lutakkonevan tai Suksenjärven linnustoa ei kartoitettu. Metsähallitus katsoo, että sähkönsiirtovaihtoehdolla VEB on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia em. alueisiin linnustoon ja katsoo, että tuulivoimahankkeen sähkönsiirto tulee lähtökohtaisesti toteuttaa jonkun muun vaihtoehdon pohjalta.

Metsähallitus huomauttaa, että suunniteltu sähkönsiirtovaihtoehto VED sivuaa Karijoen Myllykoskenloukossa Metsähallituksen hallinnassa olevaa, suojeluun varattua kiinteistöä 218-401-10-70 (Huhtanen). Mikäli hanke toteutetaan kyseisen vaihtoehdon osalta, tulee hankkeen jatkosuunnittelussa tarkentaa em. kiinteistöön kohdistuvien vaikutusten arviointia.

Natura-arviointi

Lutakkonevan Natura-alue muodostuu Lutakkonevan ja Tarkankeitaan suoalueista, minkä lisäksi alueeseen kuuluu osia Iso-Parran alueesta. Natura-alueen suojeluperusteiksi on alueen Natura-tietolomakkeessa kolme luontodirektiivin luontotyyppiä (7110, 9010 ja 91D0) sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista liito-orava.

Lisäksi Natura-arvioinnissa tarkastellaan muita Lutakkonevan Natura-alueen Natura-tietolomakkeessa tunnistettuja lajeja (jouhisorsa, haavanhyttelöjäkälä) sekä NATA-arvioinnissa tunnistettuja lajeja (palokärki, kurki, liro, pikkutylli ja kuovi) sekä luontodirektiivin luontotyyppeihin (3160, 3260 ja 8220), joita ei ole Natura-tietolomakkeessa kuitenkaan määritelty alueen suojeluperusteeksi. Hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen tarkastellaan hankesuunnitelman, olemassa olevien laji- ja luontotyyppitietojen sekä Kankalonselän tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä tehtyjen luontoselvitysten perusteella. Natura-alueen laji- ja luontotyyppitietoja ei ole Natura-arvioinnissa täydennetty maastokartoituksilla.

Hankkeessa lähimmäksi Natura-aluetta sijoittuvat molemmissa hankevaihtoehtoissa (VE1, VE2) alueen pohjoisosien tuulivoimalat, jotka sijoittuvat noin 570 metrin päähän Natura-alueen Tarkankeitaan osa-alueesta, sekä sähkönsiirtoreitti VEB, joka rajautuu noin 190 metrin päähän Lutakkonevan osa-alueesta. Metsähallitus katsoo, ettei suunnitellulla hankkeella ole todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin, mikäli Natura-alueen läheisyys huomioidaan suunniteltujen tuulivoimaloiden sekä mahdollisen voimajohdon VEB rakentamisessa. Erityisesti Tarkankeitaan eteläpuolista tielinjausta kunnostettaessa tien kunnostustoimet tulee rajata nykyisen tielinjauksen eteläpuolelle. Metsähallitus huomauttaa, että Tarkankeitaan soidensuojelualue on alueen eteläreunassa Lutakkonevan Natura-aluetta laajempi ja soidensuojelualue rajautuu Natura-alueesta poiketen kiinni kyseiseen tiehen (Päntäneentie). Soidensuojelualueen rauhoitusmääräys (perustuen asetukseen VnA 801/1985) kieltää teiden rakentamisen soidensuojelualueella, minkä vuoksi myöskään olemassa olevan tien leventäminen soidensuojelualueen puolelle ei ole mahdollista, ellei tähän ole tien rasiteoikeutta määriteltäessä varauduttu.

Alueen suojeluperustelajeista Natura-alueen tunnetut liito-oravareviirit sijoittuvat Lutakkonevan pohjoispuolelle, eikä hankkeella todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta niihin tai lajin esiintymiseen Natura-alueella.

Alueen muista tärkeistä lajeista lintujen (mm. jouhisorsa, kurki, liro, palokärki) osalta Metsähallitus pitää tärkeänä, että Lutakkonevan Natura-alueen kytkeytyneisyys aluetta ympäröiviin suoalueisiin (erityisesti Mustaisnevaan) pystytään tuulivoimaloiden sijoittelulla turvaamaan sekä vähentämään hankkeesta ja sen toteutuksesta Natura-alueeseen kuuluviin suoalueisiin kohdistuvia häiriö- ja törmäysvaikutuksia. Metsähallitus viittaa tältä osin YVA-selostuksesta lausumaansa.

Lausunnon valmistelusta on vastannut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs
Metsähallituksen luontopalveluista.

Rovaniemellä 8.7.2025

Samuli Sillman
Apulaisjohtaja
Metsähallitus, luontopalvelut

Tiedoksi Metsähallitus
 Kauhajoen kaupunki
 Karijoen kunta